



**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 5. Semipelagiani ab Augustino, & Prospero confutati. Quàm honorificè uterque de eisdem loquatur. Germanus Antisiodorensis, ac Lupus Trecensis à Synodo Gallicanâ in Britanniam contrà Pelagianos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

Alios autem laqueos in scriptis ponebat, qui in principis quorundam ejus codicum anathemate circumcludebat insipientem, non manifestare aliis scripta sua: Coll. 5. Synodi V. Hunc Rabbulam laudat eximie Cyrillus, & plura de eo dabimus alibi. Cæterum tanta librorum Theodori multitudo non ad paucitatem, sed ad nihilum ferè redacta est illos persequentibus Imperatorum edictis. Nusquam tamen pejus locutus est, quam in postremis scriptis de Incarnatione: audiatur Hefychius Hierosolymitanus in Ecclesiasticâ Historiâ hæc de Mopsuesteno memoriâ prodens: senectute jam canâ debilitatus, sed minimâ pietatis scintillâ, si qua fortè in eo fuisset, inveteratâ, libros componere adversus Domini Dei apparitionem præsumpsit. In Synodo V. memoratâ. Plures verò eo de argumento libros scripsisse patet, nam illius errores Synodus produxit ex libro 14. de Incarnatione. In his Nestorianam, ac Pelagianam hæresim tradidit; docuit enim inquit Hefychius, Hunc non incarnatum Verbum, sicut Evangelicis vocibus edocti sumus, sed hominem per vitæ profectionem, & passionum perfectionem conjunctum Deo Verbo. Plus tanè nocuit Theodorus mortuus, quam vivens; nam superstes quidem unus tantum infertis suis libris erroribus Ecclesiæ non modicam perniciem intulit, at mortuus mille doctissimorum Patrum dexteris pro ipsius nominæ defendendo armavit, Synodos Synodis objecit, atque in quæstione facti Apostolicam Sedem à se ipsâ dissentientem fecit, uti fufius altero volumine dicetur.

*Anno 428. Pelagiani animos desponderent, Nestorius eorumdem patrociniū suscepit anno 428. Theodosii Imperatoris operâ Ecclesiæ C-P. Præfectus. Etenim cum antè biennium mortuo Attico ingentes in urbe regiâ tumultus fuissent, nonnullis Philippum, multis Proclum, pluribus Sifinnium in Antistitem postulantes. Imperator Sifinnio, qui tunc cæteris prælatus fuerat, post biennium defuncto, ab Antiochenâ Ecclesiâ Episcopum petiit, undè olim à Patruo Joannes Chrysolostomus adscitus fuerat, cumque Nestorius in ore omnium verfaretur, idem C-P. Antistes electus fuit. Hic Theodori Mopsuesteni dudum famâ permotus ad eundem se contulerat, à quo & pravâ doctrinâ imbutus fuit. Scribit hæc Evagrius Epiphaniensis lib. 1. cap. 2. *Apud Theodorum in Mopsuestiâ degens Nestorius auditiâ illius doctrinâ pietatis naufragium fecit.* Hinc Sanctus Cyrillus non uno loco Nestorio objicit, quod Theodorum magistrum audiverit: In Epistolâ ad Acacium Melitenum ait: *Nec enim Theodorus Nestorii fuit discipulus, sed iste illius, & velut ex uno loquuntur ore, & unum malæ doctrinæ ex suo corde evomunt venenum.* Longè verò pejus de Christo Domino Theodorum, quam Nestorium sensit, idem Cyrillus testatur in Epistolâ ad Clericos, & Lamponem: *Transilientes autem, ait, ad Theodori codices de Incarnatione factos, in quibus multo peiores Nestorii blasphemias positæ sunt: Pater enim fuit Nestorii perfidia &c.* Nestorium ex Germaniâ oriundum scripsere Ripamontius lib. 6. Histor. Ecclesiæ Mediolanensis, Ricciolius Tom. 3. Chronol. Refor. par. 3. in catalogo hæreticor. & collectores Concil. Edit. Regiæ in notis ad Ephesinam Synodum, aliique; sed errant, nam Germaniciâ natus fuit teste Socrate lib. 7. cap. 29. de quâ urbe scribit Theodoretus libro 2. cap. 25. *Germaniciâ urbs sita est in finibus Cilicum, Syrorum, & Cappadocum, censeturque in Euphratenâ provinciâ.* In itinerario Antonini plures viæ recensentur à Germaniciâ usque Edessam, & in Synodo Calchedonensi*

aët. 3. publico Patrum nomine cum quibusdam aliis missus fuit ad vocandum Dioscorum Alexandrinum Joannes Germaniciâ Civitatis Orientalis. Cæterum Nestorius suis coloribus affabre exprimitur à Theodoro ipsius quondam defensore in Epistolâ ad Sporacium: *Fuscâ veste indutus, tristis incedens, strepitus forenses declinans, pallore corporis continens videri affectans, libris domi ut plurimum incumbens, & quietè secum habitans. Hoc habitu, & hac simulatione populum inescans magnam etatis partem transigit, Christianus potius videri, quam esse studens.* Nestorius eadem die, quâ consecratus est Episcopus, quæ fuit Kal. Aprilis Felice, & Tauro Conf. per Anastasium presbyterum, quem Antiochiâ secum adduxerat, univerfam regiam urbem pro concione transiit, dicente discipulo Virginem nequaquam Deiparam posse appellari. Eâ verò die Nestorium inauguratum Antistitem scribit Liberatus Diaconus cap. 4. sui Breviarii. Socrates autem tradit die 10. Aprilis eundem consecratum, ut dicemus cap. 24. Porro si Kalendis Aprilis consecratus fuit, cum eo anno 428. Kalendæ Aprilis inciderint in diem Dominicam Cyclo Solis XVII. Lunæ XI. litt. A.G. videtur Ecclesiæ C-P. quod diem attinet, in consecrandis Episcopis cum Romanâ convenisse, nam Sifinnius anno 426. die 28. Februarii, Maximianus verò anno 431. die 25. Dominicâ die consecrati sunt, undè Nestorius, qui inter utrumque sedit, eadem die resurrectionis Domini ad sacrum thronum evectus videtur. Nestorius tamen peccatum originale fatebatur, in quo à Magistro Theodoro discessit; undè Cœlestinus hæc ad eundem perscripsit: *Legimus, quod de originis vitio rectè sentias, quodque naturam ipsam culpâ obstructam non neges, & quod eam tandem exactum debitum jussè exsolvere doceas, quod à debirice generatione ortum trahit.* Et ex hac parte contra Pelagianos stetit; Nùm verò senserit, purum hominem ingenitis naturæ viribus, an verò divinæ gratiæ auxiliis fultum meruisse affectivam unionem cum Verbo, in medio relinquo. Scribit de Nestorianis Photius Cod. 54. *Afferunt, quandoquidem nostræ Christus natura sit particeps factus, & Deus omnes homines similiter salvos fieri velit, unumquemlibet etiam per arbitrii libertatem proprium peccatum corrigere, & Deo dignum se facere; idcirco non genitum esse Verbum, sed eum, qui ex Mariâ natus est ob naturalis voluntatis dignitatem habuisse Verbum concomitans cum solâ istâ nobilitate, & eadem appellatione communicaret cum ratione filiationis.* Quare Nestorii discipuli Pelagianum dogma sorbuerunt, Magistro interim palam Pelagii paradoxa non adstruente; hic enim ex literis Zosimi ad Alexandrum Patriarcham Antiochenum, itemque ex Synodo Theodori ejusdem Urbis Antistitis, cui & ipse tunc Presbyter interfuit, eadem damnata cognoscebat.

CAPIT V.

Semipelagiani ab Augustino, & Prospero confutari. Quàm honorificè uterque de eisdem loquatur. Germanus Antiodorensis, ac Lupus Trecentis à Synodo Gallicanâ in Britanniam contra Pelagianos delegantur.

Interea Semipelagiani in Galliis ducibus Cassiano, ac Monachis Lerinensibus sententiam Sancti Augustini de gratiâ prædestinatione tum ad fidem, tum ad gloriam acerrimè insequerantur. Passim cuncti in illorum sententiam pedibus ibant, atque ubique

Anno 429.

ubique Augustinus uti novorum dogmatum assertor traducebatur; nam, ut scribit Prosper, Augustini libros contra Pelagianos editos non in omnibus recipiebant, sed *contrarium putabant Patrum opinioni, & Ecclesiastico sensui, quicquid in eis de vocatione electorum secundum Dei propositum disputaverat.* Delato verò in Gallias auro Sancti Doctoris Libro de Corrept. & Gratiâ, quo Africanos Semipelagianos Adrumeti exorientes suffocaverat, novis veluti plagis percussi hostes averiores longè evasere. Eorum sententiam ita describunt Prosper, & Hilarius in literis ad Augustinum. Prædestinationem antè prævisâ merita ex mero Dei beneplacito, & lapsis curam resurgendi adimere, & Sanctis occasionem teporis afferre, eò quòd utrâque parte superfluis sit labor, si neque rejectus in gloriam ullâ industriâ possit intrare, neque electus ullâ negligentia indè possit excidere. Removeri omnem industriam, tollique virtutes, si eo pacto divina constitutio humanas præveniat voluntates, ac sub prædestinationis nomine fatalem necessitatem induci. Possent homines propriis viribus quærendo, pulsando, petendo divinam opem promereri; paratam omnibus æqualiter salutem, quantum ad Deum pertinet, at ab his apprehendi, qui Deo spontè crediderint, & auxilium gratiæ merito credulitatis acceperint. Postremò molestè ferebant ita dividi ab Augustino donum perseverantiæ, quæ tunc primo homini data est, vel nunc omnibus datur, ut ille acceperit perseverantiam, non quâ fieret, ut perseveraret, sed finè quâ per liberum arbitrium perseverare non posset: nunc verò Sanctis ad regnum prædestinationis non solum dari illud adiutorium, sinè quo perseverantes esse non possint, sed tale, ut non nisi perseverantes sint. Hæc illis sententia stabat. Sed non deerant in Galliis, qui Augustini, imò diviniæ gratiæ partes adversus Semipelagianos defendendas susciperent. Horum Princeps fuit Prosper Aquitanus, qui in Europâ Africani nostri Doctoris veluti vices sustinens unum se universis hostibus opposuit, ac luculentissimis scriptis eorundem furorem non semel compescuit. Huic focium se dederat Hilarius Augustini quondam in Africâ discipulus, qui vulgò Arelatenis dictus est, sed an ab aliquo, qui cum ejusdem nominis Episcopo Arelateni illum confuderit, ea illi patria data sit, in incerto est. Quantos verò Augustinus in Galliis sectatores habuerit, non una videtur Prosperi sententia; Etenim in Epistolâ ad Augustinum paucos sanè illos fuisse testatur his verbis: *Nec facile quisquam præter paucos perfectæ gratiæ intrepidus amatores tantis superiorum disputationibus ausus est contraire.* Alibi verò in Epistolâ ad Rufinum Augustini sectatores plurimos fuisse scribit: *In his ipsis locis, in quibus adversus eum, nempe Augustinum, querimonia concitatur, esse propitio Deo plurimos, qui ad perceptionem Evangelicæ, Apostolicæque doctrinæ saluberrimis ejus disputationibus imbuuntur, & quotidie in membris Corporis Christi, in quantum ea ipse multiplicat, dilatantur.* Plurimi Sancti Doctoris sententiam sequebantur, qui tamen cum iis, qui eandem rejiciebant, comparati pauci censebantur; adèd Cassiani sectatorum opinio prævalebat. Sanè Prosper adversariorum Augustini auctoritate, atque vulgari de eisdem opinione penè se obrutum fatetur in Epistolâ ad Augustinum; Ita ibi loquitur: *Possumus quidem ad credendum esse constantes, sed ad auctoritatem talia sentientium non sumus pares, quia multum nos & vitæ meritis antecellunt, & aliqui eorum adepto nuper summo Sacerdotii honore supereminent.* Quibus

planè designat Hilarium Monachum Lerinensem nuper electum Episcopum Arelatensem. Prosper verò, ac Hilarius inito consilio Augustinum de iis, quæ contrà ipsum adversarii in Galliis moliebantur certiozem per literas reddendum decrevere, idque sinè morâ executi sunt: literarum compendium initio præsentis capitis dedimus; leguntur verò Epistolæ utriusque præfixæ Libro de Prædestinatione Sanctorum Tom. 7. Hæc literas Baronius scribit datas anno 426. ad quem Vossius etiam accessit lib. 6. Histor. Pelag. thesi 14. & nuper Aloysius Torellus in Sæculis August. ad eundem annum num. 39. Sed cum in literis Prosperi dicatur Hilarius Episcopus Arelatenis, qui anno 429. ineunte in illius Urbis cathedrâ sedere cœpit, addatque idem Prosper adversariorum nonnullos nuper Episcopatum adeptos, apertè eo ipso anno 429. datas non ambigimus. Verum alitundè etiam sententia illa rejicitur; nam anno 426. Sanctus Doctor libros Retractionum inchoavit, quos anno tantum seq. 427. consecisse consentiente Baronio dictum est; postèa quatuor libros Operis Imperfecti contrà Julianum scripsit, ac reliquorum operum retractionem, quam dum profequitur, literas hæc ex Galliâ accipit, quæ lib. 1. cap. 24. ipsius Sancti Doctoris testimonio confirmavimus.

Augustinus his acceptis, quæ per Galliam adversus suos libros publicabantur, intermissis cæteris luculentissimam responsionem adornavit duobus libris distinctam, quos Hilario, ac Prospero inscripsit. In horum primo, quem de Prædestinatione Sanctorum nuncupavit, docet Semipelagianos caligare in quæstione de prædestinatione Sanctorum, nec recedere eos à Pelagii sententiâ, si humani arbitrii viribus initia fidei adscribant: incrementum certè ejusdem Deo dare superbiæ esse, quasi vellent priores sibi partes tribuere, posteriores Deo. Nil novi se obrudere, sed quæ Cyprianus, atque Ambrosius antè docuerant, nempe fidem esse à Deo, quod se quoque olim negasse fatetur; prædestinationem ponere quidem, non autem supponere nostra merita. Deum adèd esse justum in aliquibus tantum prædestinandis, ut etiam si omnes eo originalis culpæ reatum à gloriâ excludisset, nullo posset jure culpâri. Neminem vel præmio affici à Deo, vel supplicio ob ea, quæ si diù vixisset, bona, vel mala patraffet. Prædestinationem sinè meritis non solum apertè ex Apostoli Epistolis deduci, verum etiam ex Christo Domino præclarissimo gratuite prædestinationis exemplari. In posteriori verò volumine, quod de Dono perseverantiæ dictum est, tradit, perseverantiam in bono esse donum Dei: gratiam aliquibus à Deo dari, quia misericors est, aliis negari, quia justus est. Cur unus salvetur altero pereunte secretis Dei judiciis reservari, id tamen evidentè in parvulis apparere. Sententiam de prædestinatione sinè meritis non evacuare correptiones, non torporem, non desperationem incutere, nihil se novi procudere, sed quæ dudum adversus Pelagianos in Epistolis ad Sixtum, ac Paulinum Nolanum, & longè antè in quæstionibus etiam ad Simplicianum Episcopum Mediolanensem tradiderat. Prædestinationem congruâ ratione esse populis prædicandam. Perseverantiam usque in finem solis prædestinatis dari, quorum nullus perit, eorundem numero apud Deum stabilito. Hæc quidem ille. Cæterum hisce duobus libris diù à Gallicanis Doctoribus contradicendum est, donec tandem ab Hormisdâ Papâ laudati pari cum reliquis auctoritate, ac reverentiâ excepti sunt, de quibus suo inferiùs loco dicetur.

Dum hæc in Africâ scribuntur, Prosper à Rufino viro amicissimo literas accepit, quibus quid contra ipsum, atque Augustinum passim sargebatur, significabat. Prosper è vestigio eruditissimam Epistolam reposuit; Illud erat calumniarum compendium: *Augustinum liberum arbitrium penitus submovere, & sub gratiæ nomine necessitatem prædicare fatalem; adjucentes etiam duas illum humani generis massas, & duas credi velle naturas, ut scilicet tantæ pietatis Viro Paganorum, & Manichæorum adscribatur impietas.* Hunc Rufinum Gabriel Vasquez 1. p. disp. 91. c. 5. num. 74. spisso nimium errore accepit pro Rufino illo Aquilejensi amicitia, & odio postea in Hieronymum satis celebri, hic enim jam antè viginti annos in Siciliâ occubuerat. Cæterum eâ in Epistolâ Prosper totus in præconia sui Augustini effusus ejusdem calumniatores sic perstringit: *Magnâ enim gloriâ suâ humano generi consuluerint, si Augustinum ab errore revocaverint, nisi fortè modesti homines, novique censors magnorum prius meritorum seu honorabiliter, & misericorditer parcunt, & securi, quia libros ejus nemo uspiam recipiat, conquiescunt, atque ignoverint. Imò noverint non solum Romanam, Africanamque Ecclesiam, & per omnes mundi partes universos promissionis filios cum doctrinâ hujus viri, sicut in totâ fide, ita in gratiæ confessione congruere.* Ex his liquet, laudatam Epistolam scriptam esse vivente Augustino. Ibidem verò reprobans adversariorum sententiam de initio fidei ex viribus naturæ, illaque Apostoli *Deus vult omnes salvos fieri congruâ explicatione interpretatus hunc Epistolæ colophonem imponit: Tu autem dilectissime, & venerandissime mihi frater, si verè de his questionibus instrui desideras, sicut desiderare te convenit, ipsis Beati Augustini disputationibus cognoscendis impende curam, ut in confitendâ Dei gratiâ defæcatisimam, ac saluberrimam Evangelicâ, Apostolicâque doctrinâ intelligentiam consequaris.*

Tim. 2.

Scire tamen interest, quàm honorificè Sanctus Augustinus, ac Prosper de Semipelagianis locuti sint, non enim illos Augustinus hæreticos, sed fratres, ac dilectores suos appellabat, atque inter Catholicos numerabat, licet in aliquo ab ipso dissiderent, nempe in asserendâ gratuitâ prædestinatione sive ad fidem, sive ad gloriam. Hinc in fine Libri de Dono perf. ait Sanctus Pater: *Hoc Pelagianis optamus, ut habeant, istis autem nostris, ut plenius habeant.* Item: *Oremus dilectissimi, oremus, ut Deus gratiæ det etiam inimicis nostris, maximèque FRATRIBUS, ET DILECTORIBUS nostris intelligere, & confiteri post ingentem, & inefabilem ruinam, quâ in uno omnes cecidimus, neminem nisi gratiâ Dei liberari.* Et initio statim lib. de Præd. Sanctior. *Consideratis enim literis vestris videre mihi videor eos FRATRES, pro quibus geritis piam curam, ne teneant poeticam sententiam, quâ dictum est, spes sibi quisque &c. Alhuc quippè in questione caligant de prædestinatione Sanctorum.* Et in fine cap. 20. vocat eosdem BONA INGENTIA. Eos verò & Catholicos fuisse, & Pelagianum dogma averfatos his tradit cap. 14. *Quocirca non debent FRATRES NOSTRI, qui nobiscum pro Catholica fide perniciem Pelagianis erroris impugnant, huic Pelagianæ in tantum favere opinioni &c.* Prosper etiam in Epistolâ ad Augustinum ait: *Possumus quidam ad credendum esse constantes, sed ad auctoritatem talia sentientium non sumus parcs, quia multum nos & vitæ meritis antecellunt &c.* Et antea: *Hoc totum ab ISTIS SANCTIS intentiossimè conclamatur.* Mortuo autem Augustino, ejusque libris à Cælestino approbatis, cum videret Prosper adhuc Cassianum, Hilariū, aliosque pertinaciter Sancto Doctore refragari

severioribus dictis eosdem excepit, nam *calumniatores Lupos occultos, Hypocritas* illos ignominia causâ appellavit in Opere contra Collatorem.

Itaque Hilarius, ac cæteri Episcopi, quos *honoribus claros* Prosper dicebat, hoc ipso anno, licet in aliquo ab Augustino dissiderent, adversis tamen Pelagianis missâ in Britanniam legatione Catholica Reipublicâ egregiam operam navarunt. Hujusce rei narrationem Constantius Presbyter suis de vitâ Germani Antifiodorensis commentariis inseruit, à quo illam Ado, Beda, cæterique mutuarunt. Agricola quidam, ita enim vocabatur, Severiani Episcopi Pelagiani filius in Britannia Pelagii dogma disseminaverat, & teste Anonymo Scriptore Libelli de Gestis Lupi Trecentis apud Surium die 29. Julii universam Insulam ea pestis infecerat. Severianum hunc Episcopum cum Severo Sulpitio nonnulli confundunt, sed perperam; nam Gennadius cap. 19. de Scriptor. Illust. illum quidem tradit in senectute à Pelagianis deceptum, attamen testatur eundem etiam resipuisse: *Hic, inquit, in senectute suâ à Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit, ut peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.* Magno in discrimine Britannica Ecclesia versabatur, nam cum Pelagianorum doctrinam recipere nollet, eorum tamen argumentis facere satis non poterat; etenim Hæresis magistri in Britannia aderant illis in quæstionibus longo tempore exerciti.

Cælestius egerat per amicos apud Cælestinum Pontificem, ut denuò audiretur, questus indiscussâ causâ se, suosque à Zosimo esse damnatos. Verum Cælestius non modò adversantem Cælestinum expertus est, sed ab eodem universâ Italiâ ejectus fuit; illum autem unâ cum collegis in Britanniam se recepisse nonnulli contendunt ex Prospero in lib. contra Collat. cap. 41. ubi cum illum Italiâ à Cælestino pulsum dixisset, ejusdem Pontificis adversus Pelagianos gesta profecutus addit: *Nec verò seigniore curâ ab hoc eodem morbo Britannias liberavit, quando quosdam inimicos gratiæ solum suæ originis occupantes etiam ab illo secreto exclusit Oceani.* Video tamen posse etiam ista accipi, ut originem notent hæresis, non verò hæreticorum, à quibus primitus illa derivavit; sed nec volo, nec vacat de his disputare. Illud modò certum sit, Britannias pravo dogmate à Pelagianis infectas, quorum Princeps Agricola teste Prospero, qui nec Cælestium subiciisset, si Agricola suppetias allaturus illuc navigasset. Britanni cum per se Hæreticos refutare non possent, à Gallicanis Episcopis subsidium implorare decreverunt. Horum legatione in Gallia intellectâ cogitur magna ait Beda lib. 1. Hist. Angl. cap. 17. Synodus, quam *numerofam* etiam Constantius lib. 1. cap. 19. appellat, in quâ omnium suffragiis Germanus Episcopus Antifiodorensis, & Lupus Trecentis Legati in Britanniam adversus Pelagianos destinantur; Hos inter Patres non modò fuit Hilarius, sed licet juvenis ob doctrinæ famam inter primos habitus est. Plerosque horum Episcoporum cum Semipelagianis sensisse, atque eâ in disputatione, quæ de prædestinatione agitabatur, Augustino adversatos colligo ex Prospero in Epistolâ ad Augustinum hoc ipso anno exaratâ, ubi ait *paucos perfectæ gratiæ amatores* eidem ad stipulatos. Alii credent Vasquo 1. p. disp. 91. cap. 8. num. 43. dicenti: *Horum Massiliensium dux fuit Cassianus, quem secuti sunt per Galliam Episcopi ferè omnes suæ ætatis.* Hanc Synodum Gallicanam circâ autunnum hujus anni

anni celebratam deduco; nam Constantius lib. 1. cap. 19. ubi de Episcopis à Synodo in Britanniam destinatis ait: *Et quanto necessitas laboriosior appareret, tanto eam promptius devotes devotissimi susceperunt, celeritatem negotii fidei stimulis maturantes.* Ex auctore vero Vitæ Lupi constat, eos profectos hyeme inceptâ apud Surium laudatum: *Qui uno, inquit, spiritu juncti, & pari voluntate concordēs terribiles Oceani fluctus temporibus hybernis mari se committentes, orationum gubernaculis mitigarunt.* Quare cùm statim post Synodum iter susceperint, ac hyeme jam incumbente Oceanum transfretarint, exeunte autumno Gallicana Synodus soluta est. Hanc legationem Britannicam accidisse hoc anno 429. auctor est Prosper in Chronico Consulibus Florentio, & Dionysio, & ex scriptore Vitæ Lupi eruditè idem colligit Baronius, nam Lupum sub Honorato cœnobium Lerinense petiisse scribit, ac per annum ibidem degisse. At Eucherius in Oratione de laudibus eremi misâ ad Hilarium anno 427. ut probabimus cap. 11. ubi de Vincentio Lerinensi disputabimus, scribit, Lupum Lerinam deseruisse, cùm Trecentis Ecclesiæ regimen suscepit, quâ in dignitate biennio exacto legationem ad Britannos peregrisse idem Anonymus affirmat, ex quibus manifestum est, ejusdem legationem hoc ipso anno 429. contigisse. Itaque hyeme ingruente uterque Episcopus Britannicum iter suscepit, at vix è Gallico littore in altum navis eversa est, cùm fœdâ tempestate obortâ vicina naufragiis videbatur, sed Germani precibus furenti pelago malacia datur; eam verò procellam à se concitatam Dæmones postea facti sunt ex Constantio lib. 2. cap. 10. Interim eorum adventu per insulam publicato, ingens recti dogmatis assertores consolatio occupaverat, Pelagiani verò latebras quarere, moras necere, varia comminisci, ne publicæ disputationis aleam subirent. Cæterum cùm ex silentio, ac timore sectam in dies minui cernerent, plerisque ad Catholicorum partes transeuntibus, pudore, simulque transfugarum jacturâ in publicum tandem erumpere coacti sunt, ac publicâ collatione rem cum Legatis decidere. Porro quo fastu, ac pompâ illi in literariam arenam descenderint, fufius describit Constantius in libro 1. de Vitâ Germani cap. 23. libeat ipsius disputationis formam ejusdem verbis audire: *Primo in loco, inquit, beatissimi Sacerdotes præbuerunt adversariis copiam disputandi, quæ solâ verborum nuditate diu inaniter & aures occupavit, & tempora; deinde Antistites venerandi torrentes eloquii sui cum Apostolicis, & Evangelicis tonitruis profuderunt; miscbatur sermo proprius cum divino, & assertiones violentissimas lectionum testimonia sequebantur: convincitur vanitas, perfidia confutatur, ita ut ad singulas verborum objectiones reos se, dum respondere nequeunt, fateantur; Populus arbiter vix manus continet &c.* Inter hæcæ autem populi acclamationes Tribunus quidam filiam luminibus orbatam Sanctis Episcopis sanandam obtulit. Illi verò rei difficultatem objicere, reos se, ac miraculorum patrandorum gratiâ indignos contestari, Pelagianæ sectæ Doctoribus, quibus cum disputabant, tanti prodigii gloriam integram relinquere. Pelagiani eventûs difficultate perterriti conscientiâ stimulante Germanum etiam, atque etiam rogarunt, ut oculorum usum puellæ restitueret. Germanus, quò mirabili eventu suam de divinâ gratiâ doctrinam confirmaret, Divorum reliquias puellæ admovit, cui statim lumen restituit, simulque parentibus, ac Catholicis lætitiâ, Pelagianis timorem ingessit. Cùm verò paulò antè Pa-

schalia festa Britannia Pictorum, ac Saxonum incurfionibus vastaretur, Germanus Insularum precibus motus exercitui se se ducem præbens, ubi acies in hostium conspectum venit, ut iterato portento divinæ gratiæ virtutem ostenderet, suis injunxit, ut altiori voce *Alleluja* conclamarent, quâ sacrâ voce totis castris personante barbari conterriti fugæ se statim dedere, ac insignem eâ die Britannis victoriam reliquerunt. *Compositâ itaque, ut ait Constantius, opulentissimâ insulâ securitate multiplici superatisq; hostibus vel spiritualibus, vel carne conspicuis, quippe qui vicissent Pelagianistas, & Saxones, cum totius numero regionis reditum moluntur.* Et hunc quidè exitum habuit Britannica Germani legatio, quâ ille egregiè, feliciterque defunctus Antifiodorum reversus est.

CAPUT VI.

Julianus, ac collega Ex-Episcopi Pelagiani Theodosii Imperatoris, ac Cleri C.P. patrocinium implorant. Marius Mercator Commonitorium Principi, ac Clero contra eosdem offert. Idem Commonitorium ex codice Vaticano recitatur, ex quo tempus damnati apud Constantinopolim ab Attico Cælestii exactius traditur, ac pleraque alia scitu digna colliguntur.

Nestorius ingentes Constantinopoli turbas ciebat commentus duas personas in Christo, quarum unam, nempe humanam propriis meritis unionem cum Verbo non physicam illam quidè, & hypostaticam, ut Scholastici loquuntur, sed penès affectum tantum affectum contendebat. Hac inflatâ meritorum tubâ ex Oriente personante Pelagiani Ex-Episcopi turbidis rebus sua promoturi è vestigio Constantinopolim se contulerant omnem Nestorio operam navaturi, nec contempndos Nestorius putabat hos veteranos Duces, qui jam diu humanis meritis adversus Dei gratiam militaverant. Erant hi Florus, cui Julianus octo contrâ Augustinum libros nuncupaverat, Orontius, qui auctor fuerat Anniano Pelagiano, ut Chrysofomi homilias Latio donaret, nescio quis Fabius, itemque Persidius, & totius manipuli ductor Julianus. Hos quidè antea Nestorio cognitos arbitror, ex unâ enim cum eisdem Theodori Mopsuesteni scholâ eruperat. Hos omnes suis è cathedris ejectos Apostolica Sedes solum vertere coegerat, at illi Constantinopolim appulsi Imperatoris patrocinium implorare, Nestorio dogmatum veritatem ostendere, Cleri universi suffragia corrogare, universam denique regiam urbem querelis, ac ejulatibus complere. Aderat hoc anno Constantinopoli Marius Mercator Sancti Augustini amicus, ut lib. 1. cap. 9. & 17. ostendimus, qui Pelagianorum conatibus probè cognitis veritus, ne homines totâ arte fallendi præditi Principi, atque Ecclesiasticis fucum facerent, commonitorium scripsit, in quo ubique gentium contrâ Pelagianos gesta tum in Africâ, & Asiâ, tum in Europâ paucis exposuit, quod Theodosio postea, ac Clero obtulit. Hoc Mercatoris Commonitorium Lucas Holstenius V. C. ex Palatino codice num. 234. pag. 36. exscriptum eximio P. Magistro Christiano Lupo anno 1655. præsentè ostendit; quare cùm ex hoc libello pleraque hucusque in Pelagianâ causâ ignota intelligantur, & sæpius in hac historiâ eundem laudaverimus, operæ pretium duxi idem commonitorium subdere, & Mercatoris nostri scripta è bibliothecarum angulis eruta